

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/179/2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

254/2018. (XI. 6.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2018. május 22-én postai úton előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2018. november 6-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

megszünteti.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg; a panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2018. május 22-én postai úton terjesztett elő panaszt a vele szemben 2018. május 18-án fogantatosított rendőri intézkedésekkel kapcsolatban.

I.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2018. május 18-ai nappal kapcsolatban szeretne panaszt tenni, mert véleménye szerint karhatalommal való visszaélés történt. A panaszos rögzítette, hogy büntetlen előéletű, soha nem volt előállítva, nem volt dolga hatósággal.

2018. május 18-án három járőr jelent meg a munkahelyén, a panaszos a kolléganőjével „totózta” ki, hogy egy pénztárca miatt mentek. A pénztárcát a panaszosék hiánytalanul visszaadták, de a rendőrök közölték, hogy be kell vinniük a rendőrségre emiatt, de előtte a lakásban szétdobáltak mindent. Nem volt házkutatási engedélyük, és nem kérdezték meg, hogy bemehetnek-e.

Az előállítóban a panaszosnak azt mondták, hogy óránként kimehet dohányozni, 11 órától 17 óra 30 percig volt ott. Az előállító levegőtlen, koszos helyiség. A kihallgatás azért tartott sokáig, mert áramszünet volt.

A pénztárcát visszaadták, de a bűnügyi rendszerbe is bekerültek emiatt. A panaszos párja bement a rendőrségre, de neki nem adtak tájékoztatást, annak ellenére, hogy a panaszos tudomása szerint értesíthette volna, hogy hol van, de ezt neki nem engedték meg.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

2) A panaszos 2018. június 13-ai levelében sérelmezi, hogy a szakértő kirendelésének díját (amelyre a pénztárca tulajdonosának lopási kárának megállapítása érdekében volt szükség) vele akarják kifizettetni, amellyel a panaszos nem ért egyet, mivel állítása szerint mindent hiánytalanul visszaadott.

II.

A Testület a panasz alapos kivizsgálása, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) A 2018. május 18-án 12 óra 17 perckor felvett jegyzőkönyv feljelentésről az alábbiak szerint foglalta össze az intézkedést.

A sértett G. P. (továbbiakban: feljelentő) előadta, hogy feljelentést kíván tenni ismeretlen tettes ellen, aki a megjelölt napon ellopta a pénztárcáját a benne lévő iratokkal. 8 óra 20 perc körül a D. utcai dohányboltban volt vásárolt. Voltak mögötte ketten, vagy hárman, és ő félreállt, a fagyaltos pultra pakolt. Bepakolt a táskájába és elment fodrászhoz. Körülbelül fél órát volt a fodrásznál, amikor fizetni akart, akkor vette észre, hogy nincs meg a pénztárcája. Arra gondolt, hogy valószínűleg a fagyaltos pulton hagyta.

9 óra 2 perckor, amikor a feljelentő visszament a boltba, megkérdezte az eladót a pénztárcáról, de ő azt mondta, hogy nem látta, és neki senki nem szólt, hogy pénztárcát talált volna.

A feljelentő hívta a fiát, ő pedig szólt a kollégáinak (mivel rendőr), hogy menjenek ki. A rendőrök visszanezték a felvételeket, és az eladó ismerte a két hölgyet, akik akkor ott voltak.

A pénztárca fekete brifkó volt, amelyet a pincérek is használnak. Volt benne ötezer forint „dugipénz”, egy tízezer forintos és egy ötezer forintos. Az első rekeszben volt egy új ezer forintos. huszonegyezer forint volt a feljelentőnél, és némi apró, nem tudta megmondani mennyi. Ez már a dohánybolti fizetés után maradt. A tárcában benne volt továbbá a személyi igazolványa, lakcímkártyája, TB kártyája, névjegyek, stb.. Bankkártya nem volt benne.

2) A rendőrök a dohánybolt eladójának (K. S.) meghallgatásáról 2018. május 18-án 12 óra 20 perckor készítettek tanúkihallgatási jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyvet 12 óra 38 perckor zárták le. A dokumentum nem tartalmaz a panasz szempontjából releváns kiegészítő információt, ezért ennek ismertetésétől a Testület eltekint.

3) A 2018. május 18-án 16 óra 3 perckor felvett jegyzőkönyv gyanúsított kihallgatásáról az alábbi kiegészítő, panasz szempontjából releváns információkat tartalmazza.

A panaszossal a kihallgatást végző rendőr közölte, hogy a panaszos megalapozottan gyanúsítható 1 rendbeli Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 370.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontjának be) alpontja szerint minősülő szabálysértési értékre egy vagy több közokirat, magánokirat, készpénz-helyettesítő fizetőeszköz egyidejű elvételével elkövetett lopás vétség elkövetésével. A panaszost figyelmeztették, hogy a gyanúsítás ténye miatt panaszt tehet, a panaszos azonban úgy nyilatkozott aláírása által igazoltan, hogy panasza nincs a gyanúsítással szemben.

A panaszos elmondta, hogy a dohányboltban megpillantotta a pénztárcát, melyet magához vett és a hasához szorított. Mikor a boltból kimentek a panaszos közölte B. Zs.-val, hogy talált egy tárcát, mire ő nem válaszolt semmit, a tárcát ekkor nem nézték meg. Hazamentek a hotelbe, és a takarítós helyiségbe mentek. Ott megnézték a tárca tartalmát, volt benne készpénz is, és iratok. A panaszos mondta társának, hogy osszák el a pénzt, melyre társa azt mondta, hogy jól van. A pénz felét odaadta társának, a többit megtartotta, a tárcát pedig a takarítós helyiségben tette le.

A panaszos előadta, hogy vissza akarta vinni a tárcát a tulajdonosának, mikor meglátta az igazolványokat. A pénz szétosztása után mondta is társának, hogy vissza akarja vinni az iratokat, melyre társa mondta, hogy rendben van. A panaszos ezután mondta a társának, hogy adja vissza a pénzt, melyre szintén azt válaszolta, hogy „jó”. Ezután érkeztek meg nem sokkal a rendőrök.

A panaszos kérdésre elmondta, hogy jó szándékból nem adta oda az eladónak a tárcát, mivel állítása szerint úgy gondolta, hogy ő látta meg, akkor neki is kell visszavinni. A rendőri kérdésre,

mely szerint visszaadási szándékát nem támasztja alá a pénz szétosztása, a panaszos azt válaszolta, hogy a pénzt „hirtelen felindulásból” osztották el. A panaszos azt mondta, hogy megbánta, amit tett, többé nem tesz ilyet.

4) B. Zs. gyanúsított kihallgatásáról szóló jegyzőkönyv felvétele 2018. május 18-án 16 óra 53 perckor történt.

A gyanúsított előadása szerint a pénztárcát vissza akarták vinni a tulajdonosának, ezért azt nem tudta megmagyarázni, hogy miért osztották el a pénzt. A bűncselekmény elkövetését elismerte, és megbánta.

5) A 2018. május 18-án készült büntető feljelentés az alábbiakat rögzíti a rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

A megjelölt napon 9 óra 5 perckor a szolgálatirányító utasítására jelent meg F. Sz. r. főtörzsőrmester, B. D. r. őrmester és E. F. r. őrmester a D. utcai Nemzeti Dohányboltnál, mivel onnan bejelentés érkezett, hogy a bejelentő pénztárcája eltűnt, vélhetőleg a dohányboltban felejtette.

A helyszínen megjelenve a rendőrök kérdésére a bejelentő elmondta, hogy dohányárut vásárolt a boltban. Mivel a kasszáján még álltak mögötte fizetési szándékkal, ezért ő a vásárolt termékekkel együtt a kassa előtti fagyaltos fagyasztóláda felé lépett, ahol elpakolta a vásárolt termékeket a kassza felé. A kezében tartotta a fekete színű bőr pénztárcáját, és emlékezete szerint ott látta utoljára, mivel a bolt után fodrászhoz ment, ahol észlelte, hogy már nincs meg a pénztárcája.

10 órakor megérkezett a helyszínre a bolt tulajdonosa, akinek segítségével a biztonsági kamera felvételeit a rendőrök visszaneztek. Egyértelműen megállapítható volt a felvételeken, hogy két nő huzamosabb ideig feltartotta az eladót, végig a fagyaltos pult előtt állva, majd amikor kimentek a boltból a vékonyabb hölgy a fagyaltos pult felé nyúlt, és ezután gyorsan maga mellé helyezte a jobb karját, majd sietősen távozott.

Az eladó elmondta a rendőröknek, hogy az egyik hölgyet régebről ismeri, vele beszélgetett a felvételen. A beszélgetés alkalmával a hölgy elmondta neki, hogy a „szállón” dolgoznak a másik nővel.

A történeteket a rendőrök jelentették a szolgálatirányító irányába, majd részére a biztonsági kamera felvételről fényképfelvételt küldtek. Az Országos Nyilvántartóból megállapítást nyert az eladó által ismert nő személyazonossága (B. Zs.), és a szolgálatirányító személyismeretén keresztül az is, hogy nevezett a D. Hotelben dolgozik takarítónak, illetőleg ott is lakik, továbbá, hogy a másik nőt Tímeának hívják.

Ezt követően a rendőrök beszállították a bejelentőt a kapitányságra, további nyomozati cselekmények lefolytatása végett, majd a hotelhez mentek.

A hotel portáján ülő nőkben felismerni vélték a biztonsági kamera felvételén szereplő személyeket, így őket igazoltatás alá vonták. A két személy elmondta, hogy a fenti időben jártak a dohányboltban, de ott nem történt semmi.

Ezt követően a panaszoszt az 1/117. számú szobájához kísérték, hogy az elkövetéskor rajta lévő kassza tartalmát átnézzék. Eközben a panaszos, elmondása szerint még mindig nem tudta, hogy miért érkeztek oda a rendőrök, és számoltatják el őt. A táská átnézése közben B. Zs. felhívta a panaszos figyelmét, hogy mondja el az igazat. Ekkor a panaszos elmondta, hogy a fagyaltos pulton látott egy fekete pénztárcát, mikor bementek a dohányboltba. Mikor távoztak, azt elhozta onnan, azzal a szándékkal, hogy visszaadják a tulajdonosának. A bőr pénztárca B. Zs. szobájából került feltalálásra, a pénztárcában lévő tízezer forintossal és a személyes okmányokkal együtt. A két darab ötezer forintos, az egy darab ezer forintos, és az apró pénz a panaszos pénztárcájából került feltalálásra.

6) F. Sz. r. főtörzsőrmester 2018. június 22-én készült kiegészítő jelentésében az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

A panaszos állítása nem felel meg a valóságnak, mivel a kamera felvételén is látszik, hogy a panaszos elveszi a fagyaltos hűtőszekrény tetején felejtett pénztárcát, majd a dohányboltból sietősen távozik, annak minden tartalmával együtt, és a szándék nélkül, hogy azt jelezte volna az

eladó részére, hogy talált egy pénztárcát. A panaszos saját pénztárcájában került feltalálásra az akkor már megfelezett, eltűnt két darab ötezer forintos illetve az ezer forintos. A rendőr megjegyezte, hogy a panaszos az intézkedés során folyamatosan tagadta a lopás tényét, azt csak B. Zs. felhívására ismerte el, hogy valóban ő vette el a pénztárcát. A rendőri intézkedés után, miután elismerte a lopás tényét, valóban tett olyan kijelentést, hogy vissza akarta volna azt szolgáltatni, viszont ezt a rendőr jelenlétében mégsem tette meg, illetve mikor közölték vele az intézkedés kezdetén, hogy mi az intézkedés oka, még akkor is úgy tett, mintha semmiről sem tudna.

A magánlakás egy szállodai szoba volt. Az intézkedés megkezdésekor a rendőr megkérdezte, hogy a biztonsági kamera felvételei alapján keresik az eltűnt pénztárcát, és a panaszosnak azt a kézitáskáját kívánják átnézni, ami a felvételen a kezében volt látható. A panaszos az intézkedés során készséges volt, bebocsátotta a rendőrt a szobájába, ahol még a két kutyáját is kizárta az intézkedés idejére, az erkélyre. A panaszos vette elő a kézitáskáját, annak tartalmát is ő tárta a rendőrök elé. A rendőrök nem fogatosítottak házkutatást. A berendezési tárgyakhoz a rendőrök nem nyúltak.

A szolgálatirányítóval való előzetes egyeztetést követően az 1994. évi XXXIV. törvény a rendőrségről (továbbiakban: Rtv.) 33.§ (2) bekezdés b) pontja szerint „Bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy” előállítását fogatosították a helyszínen, majd a rendőrkapitányságra előállították a két személyt, további nyomozati cselekmények lefolytatásának céljából.

A panaszos előállítása 2018. május 18-án 11 óra 30 perckor kezdődött, 11 óra 40 perckor az előállító helyiségben elhelyezték, majd 16 óra 50 perckor bocsátották szabadon.

A személyőrzést E. F. r. őrmester végezte. F. Sz. r. főtörzsőrmester nem volt jelen a panaszos befogadásánál az előállító helyiségben, annak körülményeiről így nem tudott érdemben nyilatkozni, de tudomása szerint azt rendszeresen takarítják, melyről takarítási naplót vezetnek.

7) B. D. r. őrmester 2018. június 19-én készült kiegészítő jelentésében az alábbi új információkat közölte.

A panaszos a rendőr állítása szerint közölte velük az intézkedés során (miután kilátásba helyezték az előállítást), hogy a pénztárcát valóban elhozták a dohányboltból, majd annak tartalmát társával B. Zs.-val elosztották, majd a pénztárcát B. Zs. elrejtette a munkásszálló takarító raktárában.

A rendőr elmondása szerint a panaszos maga mondta a rendőröknek, hogy kísérik fel a szobájába, mert az elosztott pénznek rá eső része ott van a saját pénztárcájában. A rendőrök ennek a kérésnek tettek eleget. A panaszos lakásában kutatást nem végeztek, mivel nem volt rá szükség, ugyanis ő maga mutatta fel a pénztárcából eltűnt pénznek nála lévő részét.

A panaszos előállítása 11 óra 30 perckor kezdődött, 11 óra 40 perckor került befogadásra az előállító helyiségben, meghallgatására 16 óra 3 perckor került sor, majd 16 óra 50 perckor szabadon bocsátották. Az előállító helyiségben további intézkedések megtétele idejére helyezték el, a rendőr tudomása szerint az előállító helyiséget rendszeresen takarítják. A panaszos részére az intézkedés kezdeményezésétől számított 5 óra letelte előtt élelmiszert biztosítottak.

A panaszosnak a rendőr elmondta, hogy kérheti hozzátartozójának, vagy egyéb általa megjelölt személy kiértesítését, azonban ő ezzel nem kívánt élni.

8) E. F. r. őrmester az alábbiakról tájékoztatta a Testületet 2018. június 19-ei kiegészítő jelentésében.

A panaszos őrzését a r. őrmester végezte, előállítása 11 óra 30 perckor kezdődött, 16 óra 50 percig tartott, 11 óra 40 perckor befogadták az előállító helyiségbe további intézkedések megtétele idejére, melyet 15 óra 55 perckor elhagyott, 16 óra 3 perckor meghallgatták őt a történetekről, majd 16 óra 50 perckor szabadon bocsátották. Az előállítás ideje alatt az őrmester tudomása szerint nem volt áramszünet.

A r. őrmester a panaszos elhelyezését megelőzően kötelezően ellenőrizte a 3. előállító helyiséget, továbbá az ahhoz tartozó berendezéseket is, melyeket higiénikusnak talált. Megjegyezte továbbá, hogy az előállító helyiségeket napi rendszerességgel takarítják, valamint a nyári időre való

tekintettel az előállított személy elől elzárt nyílászárókból egy bukóra hagyott állapotban volt a friss levegő biztosítása érdekében. A panaszos számára az intézkedéstől számított 5 óra letelte előtt élelmiszert biztosítottak, melyet elutasító hangnemen visszautasított.

A panaszosnak elmondta a rendőr, hogy kérhet kiértesítést, azonban ezzel a panaszos nem kívánt élni.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, IV. cikkében rögzített személyes szabadsághoz való jogát, VI. cikkében foglalt magánlakás sérthetlenségéhez fűződő jogát, valamint XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A panaszos állítása szerint 2018. május 18-án három járőr jelent meg a munkahelyén és vonták őt intézkedés alá.

A rendőri tájékoztatás szerint a panaszossal szembeni intézkedés oka az volt, hogy bejelentés érkezett, miszerint a bejelentő a pénztárcáját a D. utcai dohányboltban hagyta, azonban visszatérésekor az már nem volt ott. A rendőrök a dohánybolt biztonsági felvételeinek megtekintése után be tudták azonosítani, hogy hogyan került elvitelre a tárca, beazonosították a panaszos társát, akin keresztül a panaszos személyazonosságát is meg tudták állapítani.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulóknak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

A rendőrségi iratok egységesen a bűncselekmény elkövetésének gyanúját jelölik meg a rendőri intézkedés alapjaként. Felmerült a jogsértés elkövetésének gyanúja, mivel a dohánybolt felvételei alapján megállapítható volt, hogy a panaszos odanyúlt a pénztárcáért a hűtőpultra, elvette azt, majd távozott a boltból. A rendőrök személyismeretük segítségével be tudták azonosítani a panaszos társát, akin keresztül a panaszos személyazonossága is megállapíthatóvá vált. A bűncselekmény elkövetésének gyanújára a Btk. 370.§ (1) bekezdésébe ütköző lopás vétségének tényállása hívható fel, mely szerint, aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el. (2) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, ha *b)* a szabálysértési értékre elkövetett lopást *be)* egy vagy több közokirat, magánokirat vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz egyidejű elvételével követik el.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A Testület véleménye szerint a rendőrséget intézkedési kötelezettség terhelte a bűncselekmény felderítése érdekében. A rendőrök megtették a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy a pénztárca hollétére fény derüljön, megtekintették a biztonsági kamera felvételeit, amely alapján megállapíthatóvá vált a pénztárca eltűnésével összefüggésbe hozható személyek kiléte. Mindezek alapján a rendőröknek intézkedési kötelezettségük keletkezett arra irányulóan, hogy ezeket a személyeket a tényállás tisztázása végett intézkedés alá vonják.

Mindezek alapján a Testület megállapította, hogy a pénztárca eltűnésének kapcsán fennállt a lopás bűncselekmény elkövetésének gyanúja, amelyet a rendőröknek helyszíni intézkedéssel ellenőrizniük kellett. A rendőröknek intézkedési kötelezettsége keletkezett, amelynek eleget tettek, emiatt nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga az intézkedés foganatosítása által.

2) A Testület vizsgálta a panaszos előállítását.

A panaszos előadása szerint azért tartott indokolatlanul hosszú ideig az előállítása, mert áramszünet volt a kapitányságon.

A rendőri tájékoztatás szerint a szolgálatirányítóval való előzetes egyeztetést követően az 1994. évi XXXIV. törvény a rendőrségről (továbbiakban: Rtv.) 33.§ (2) bekezdés b) pontja szerint „Bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy” előállítását foganatosították a helyszínen, majd a rendőrkapitányságra előállították a két személyt, további nyomozati cselekmények lefolytatásának céljából.

A panaszos őrzését E. F. r. őrmester végezte, előállítása 11 óra 30 perckor kezdődött, 16 óra 50 percig tartott, 11 óra 40 perckor befogadták az előállító helyiségbe további intézkedések megtétele idejére, melyet 15 óra 55 perckor elhagyott, 16 óra 3 perckor meghallgatták őt a történetekről, majd 16 óra 50 perckor szabadon bocsátották. Az előállítás ideje alatt az őrmester tudomása szerint nem volt áramszünet.

a) A Testület először az előállítás jogalapját vizsgálta.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdése szerint, a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

A dohányboltban lezajlott eseményeket követően a panaszoszt a rendőrök felkeresték, személyesen meghallgatták, és ő maga is elmondta, hogy a pénztárcát elhozta a dohánybolt fagylaltos pultjáról, továbbá közölte azt is, hogy a tárcában található pénzt a társával elosztották, maguk között megfelezték.

A Testület elfogadta a rendőrségi álláspontot, mely szerint a panaszos előállítás indokolt volt a további nyomozati cselekmények lefolytatása céljából.

Mindezekre tekintettel megvolt az előállítás jogalapja az Rtv.33. § (2) bek. b) pontja alapján.

b) Mivel azonban az idézett rendelkezés az előállítás végrehajtását az abban foglalt feltétel teljesülése esetére nem kötelező jelleggel írja elő, hanem az intézkedő rendőrnek mérlegelési jogkört biztosít, a Testület a rendőri intézkedést az arányosság követelményére figyelemmel is szükségesnek tartotta értékelni. Testület vizsgálta, hogy a jogalap birtokában foganatosított előállítás megfelelt-e az arányosság követelményének, azaz, hogy volt-e lehetőségük az intézkedő rendőröknek arra, hogy kisebb jogkorlátozással járó intézkedést foganatosítsanak az intézkedés céljának elérése érdekében.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdése alapján a szükségesség és arányosság, valamint a célszerűség mércéjének figyelembe tartásával a rendőr szabad mérlegelésbe esik az előállítás foganatosítása. Fontos rögzíteni, utalással az Rtv. kommentárjában foglaltakra, hogy a szabad belátás alapján hozott döntés azonban nem lehet önkényes, az mindig a tények mérlegelésén alapulhat. A Testület több korábbi állásfoglalásában hangsúlyozott elv szerint, tekintettel az előállítás súlyosan alapjog korlátozó jellegére, ezen intézkedés alkalmazásakor, fenntartásakor, meghosszabbításakor a rendőrségnek különös körültekintéssel, a szükségesség és arányosság követelményeinek maximális figyelembe vételével kell eljárnia.

A Testület ezen a ponton újból hivatkozik az Rtv. 15. §-ában megfogalmazott azon általános arányossági követelményére, mely szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással illetőleg sérüléssel vagy károkozással jár.

Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható.

A tényállás pontos felderítése érdekében szükséges volt a további nyomozati cselekmények lefolytatására (például a panaszos és társa kihallgatására, valamint a bejelentő és a tanú meghallgatására), mivel a kapitányságon elvégzett cselekmények eredményét más, enyhébb korlátozással járó eszközzel nem lehetett volna elérni.

Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az Rtv.-ben rögzített arányossági követelmény nem sérült a panaszos előállítása által, a rendőrök a lehető legkisebb jogkorlátozással járó intézkedést alkalmazták. A Testület szerint az előállításra kellő jogalap birtokában és az Rtv.15. §-a szerint került sor, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

c) A Testület vizsgálta a panaszos előállításának időtartamát.

A panaszos állítása szerint a rendőrök arra hivatkoztak az előállítás hosszának magyarázataként, hogy áramszünet volt a kapitányságon.

A rendőri tájékoztatás szerint a panaszost 11 óra 40 perckor befogadták az előállító helyiségbe további intézkedések megtétele idejére, melyet 15 óra 55 perckor elhagyott, 16 óra 3 perckor meghallgatták őt a történekről, majd 16 óra 50 perckor szabadon bocsátották. Az előállítás ideje alatt a rendőrök tudomása szerint nem volt áramszünet.

A rendőri dokumentációból megállapítható továbbá, hogy ebben az időintervallumban történt meg a bejelentő és a tanú (a dohánybolt eladója) meghallgatása is, melyekről szintén jegyzőkönyvet készítettek.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A Testület az ügy gondos mérlegelése után arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendőrök által elvégzendő nyomozati és adminisztratív cselekmények indokolták a panaszos előállításának időtartamát (az áramszünet megtörténekré tekintet nélkül is). A rendelkezésre álló iratok alapján pontosan rekonstruálható, hogy mi történt az előállítás időtartama alatt. Nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy az előállítás ideje alatt szükségtelen, vagy indokolatlan holtidők lettek volna.

Mindezeknek következtében a Testület a panaszos előállításának idejét arányosnak minősítette, amely nem sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát.

3) A Testület vizsgálta a panaszos magánlakásán történő intézkedést.

A panaszos állítása szerint a rendőrök közötték, hogy be kell vinniük a rendőrségre, de előtte a lakásban szétdobáltak mindent. Nem volt házkutatási engedélyük, és nem kérdezték meg, hogy bemehetnek-e.

Az egyik intézkedő rendőr jelentése alapján megállapítható, hogy házkutatást nem fogatosítottak, a magánlakásban történő intézkedés helyszíne egy szállodai szoba volt. Az intézkedés megkezdésekor a rendőr megkérdezte, hogy a biztonsági kamera felvételei alapján keresik az eltűnt pénztárcát, és a panaszosnak azt a kézitáskáját kívánják átnézni, ami a felvételen a kezében volt látható. A panaszos az intézkedés során készséges volt, bebocsátotta a rendőrt a szobájába, ahol még a két kutyáját is kizárta az intézkedés idejére, az erkélyre. A panaszos vette elő a kézitáskáját, annak tartalmát is ő tárta a rendőrök elé. A rendőrök nem fogatosítottak házkutatást. A berendezési tárgyakhoz a rendőrök nem nyúltak.

Egy másik intézkedő rendőr elmondása szerint a panaszos maga mondta a rendőröknek, hogy kísérik fel a szobájába, mert az elosztott pénznek rá eső része ott van a saját pénztárcájában. A rendőrök ennek a kérésnek tettek eleget. A panaszos lakásában kutatást nem végeztek, mivel nem volt rá szükség, ugyanis ő maga mutatta fel a pénztárcából eltűnt pénznek nála lévő részét.

a) Az Rtv. 39. § (1) bekezdése szerint a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve a) segélyhívás esetén vagy öngyilkosság

megakadályozása céljából; b) bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása vagy büntetőeljárás terheltjének elfogása és előállítása céljából; c) közveszély, továbbá az életet vagy testi épséget fenyegető közvetlen veszély elhárítása, illetőleg az ilyen veszélyben lévők kimentése érdekében; d) rendkívüli vagy tisztázatlan okból bekövetkezett halálesettel kapcsolatos intézkedés megtételére; e) végrehajtási eljárás lefolytatása, illetve az építmények tervezésével és kivitelezésével kapcsolatos egyes viták rendezésében közreműködő szervezetről szóló törvényben meghatározott szakértői vizsgálat biztonságos és eredményes végrehajtásának biztosítása céljából, ha az abban való közreműködés - jogszabály alapján - a rendőrség számára kötelező; f) az elővezetés végrehajtása érdekében; g) a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározott, a terhelt mozgását nyomon követő technikai eszköz telepítése, ellenőrzése, karbantartása, valamint eltávolítása céljából; h) a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítása céljából; i) személy- és létesítménybiztosítási intézkedés [46. § (1) bekezdés c) pont] végrehajtására; j) ha ez előállítás a törvényben meghatározott egyéb okból szükséges; k) a Bv. tv.-ben meghatározott, az elítélt mozgását nyomon követő elektronikus távfelügyeleti eszköz telepítése, ellenőrzése, karbantartása, valamint eltávolítása céljából.

Az ügy gondos mérlegelése során a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy elfogadja a rendőri álláspontot, mely szerint a panaszos maga bocsátotta be a rendőröket a hotelszobájába.

Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az intézkedés nem sértette a panaszos magánlakás sérthetlenségéhez fűződő jogát.

b) A Testület vizsgálta a magánlakásban való intézkedés módját.

A panaszos állítása szerint az intézkedő rendőrök „szétdobáltak mindent” a szobájában. Az intézkedő rendőrök azonban egyöntetűen úgy foglaltak állást, hogy a panaszos szobájának átkutatására nem is volt szükség, mivel a panaszos önként, együttműködve felmutatta a keresett pénztárcát.

A panaszosi és a rendőrségi álláspontok között olyan mértékű ellentét feszült, melyet a Testületnek – a bizonyítási eszközök csekély volta miatt – nem állt módjában feloldani, így az események rekonstruálására nem volt lehetősége.

Erre tekintettel a Testület csak úgy foglalhatott állást, hogy a panaszos magánlakás sérthetlenségéhez fűződő jogának sérelme nem megállapítható abban a kérdésben, hogy a rendőrök „szétdobáltak” a holmiját, vagy sem.

4) A Testület vizsgálta az előállító helyiségre vonatkozó panaszelemeket, mely szerint az előállító levegőtlen és koszos volt, amit nem megfelelően takarítanak.

E. F. r. őrmester a panaszos elhelyezését megelőzően kötelezően ellenőrizte a 3. előállító helyiséget, továbbá az ahhoz tartozó berendezéseket is, melyeket higiénikusnak talált. Megjegyezte továbbá, hogy az előállító helyiségeket napi rendszerességgel takarítják, valamint a nyári időre való tekintettel az előállított személy elől elzárt nyílászárókból egy bukóra hagyott állapotban volt a friss levegő biztosítása érdekében.

A panaszosi és a rendőrségi álláspontok között olyan mértékű ellentét feszült, melyet a Testületnek – a bizonyítási eszközök csekély volta miatt – nem állt módjában feloldani, így az események rekonstruálására nem volt lehetősége.

Erre tekintettel a Testület csak úgy foglalhatott állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható abban a kérdésben, hogy milyen körülmények között kellett az előállító helyiségben tartózkodnia.

5) A panaszos állítása szerint nem biztosították számára a hozzátartozó kiértesítésének lehetőségét.

Az intézkedő rendőrök mindannyian rögzítették, hogy a panaszost több alkalommal nyilatkoztatták, hogy kíván-e élni a hozzátartozó kiértesítésének lehetőségével, azonban ezt a panaszos visszautasította, nem igényelt kiértesítést.

A panaszosi és a rendőrségi álláspontok között olyan mértékű ellentét feszült, melyet a Testületnek – a bizonyítási eszközök csekély volta miatt – nem állt módjában feloldani, így az események rekonstruálására nem volt lehetősége.

Erre tekintettel a Testület csak úgy foglalthatott állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható abban a kérdésben, hogy felajánlották-e neki a hozzátartozó kiértesítésének lehetőségét, valamint a panaszos kívánt-e élni azzal.

IV.

A Testület megállapította, hogy az intézkedő rendőröknek fennállt az intézkedési kötelezettsége, megállapítható tehát, hogy nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga az intézkedés foganatosítása által. Az előállítás jogalapja az Rtv.33. § (2) bek. b) pontja alapján megvolt. Az Rtv.-ben rögzített arányossági követelmény nem sérült a panaszos előállítása által, a rendőrök a lehető legkisebb jogkorlátozással járó intézkedést alkalmazták, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga. A Testület a panaszos előállításának idejét arányosnak minősítette, amely nem sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát. Az intézkedés nem sértette a panaszos magánlakás sérthetlenségéhez fűződő jogát, mivel a rendőrök bebocsátása általa történt meg. A magánlakásban foganatosított intézkedés módjával kapcsolatban nem volt megállapítható a panaszos magánlakás sérthetlenségéhez való jogának sérelme, mivel a holmija szétdobálásának megtörténte a Testület által nem volt bizonyítható. A Testület csak úgy foglalthatott állást, hogy a panaszos emberi méltóságához fűződő jogának sérelme nem megállapítható abban a kérdésben, hogy milyen körülmények között kellett az előállító helyiségben tartózkodnia. A panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható abban a kérdésben, hogy felajánlották-e neki a hozzátartozó kiértesítésének lehetőségét, valamint a panaszos kívánt-e élni azzal.

A panaszos előzetes tiltakozására figyelemmel a Testület az Rtv. 93.§ (2) bekezdése alapján az eljárás megszüntetéséről döntött.

Budapest, 2018. november 6.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület